Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U102334

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 23-09-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Могилка Олександр Петрович
2. Mohylka Oleksandr P.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 231

Назва наукової спеціальності: Соціальна робота. Соціальна робота

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 17-09-2021

Спеціальність за освітою: Історія, суспільствознавство, право

Місце роботи здобувача: Харківський національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 01896866

Місцезнаходження: Проспект Науки, буд. 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61022, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64.899.013

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02125591

Місцезнаходження: провулок Руставелі, буд. 7, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02125591

Місцезнаходження: провулок Руставелі, буд. 7, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія" Харківської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 02125591

Місцезнаходження: провулок Руставелі, буд. 7, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61001, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.43.43

Тема дисертації:

1. Соціальна робота зі зменшення шкоди від вживання наркотиків серед підлітків у центрах денного перебування

2. Social work on harm reduction of drug use among adolescents in day centers

Реферат/анотація:

1. Дисертаційну роботу присвячено розв'язанню актуальної сьогодні проблеми створення системи соціальної роботи з підлітками-споживачами наркотиків з метою збереження їх здоров'я на базі центрів денного перебування. Своєчасність звернення до цієї теми зумовлена значним поширенням наркотичних практик серед неповнолітніх та розповсюдженням у підлітковому середовищі інших взаємопов'язаних видів ризикованої поведінки. На основі аналізу законодавчої бази та власного практичного досвіду роботи з підлітками-споживачами наркотиків встановлено, що відсутність офіційного визнання значущості проблеми наркотизації неповнолітніх зумовлює брак об'єктивної інформації про реальну картину незаконного вживання підлітками наркотичних речовин, що, в свою чергу, гальмує розробку програм та стандартів надання необхідних послуг для неповнолітніх споживачів наркотиків, уповільнює залучення достатньої кількості фахівців, компетентних у цій галузі. Доведено, що у сучасних умовах пошук шляхів вирішення проблеми підліткової наркоманії має відбуватися не лише в правовій площині, а й в аспекті розширення спектру якісних медико-соціальних та соціально-педагогічних послуг, орієнтованих на потреби підлітків. Сьогодні актуальним є впровадження кардинально нових підходів до вирішення проблеми наркотизації неповнолітніх, які передбачають заміну примусових медико-правових заходів по відношенню до споживачів наркотиків на застосування м'яких практик поступової зміни світогляду людини, її ціннісних орієнтацій, розширення можливостей, збагачення соціального досвіду, що забезпечує зменшення негативного впливу від наслідків їх ризикованої поведінки. Одним з таких підходів, ефективність якого було доведено у світовому досвіді боротьби з розповсюдженням ВІЛ-інфекції серед споживачів наркотиків, є «зменшення шкоди від наслідків ризикованої поведінки». У ході дослідження відзначено, що актуальні потреби неповнолітніх споживачів наркотиків в повноцінному доступі до соціальних послуг, орієнтованих на зменшення шкоди від вживання наркотиків, сьогодні практично не задовольняються в українському суспільстві, оскільки соціальні служби та медичні заклади не надають спеціалізовані здоров'язберігаючі послуги підліткам, які мають досвід вживання наркотичних речовин. Більш ніж п'ятирічний досвід роботи в центрі денного перебування дав підстави стверджувати, що й самі підлітки ще не готові звертатися за послугами зі зменшення шкоди від вживання наркотиків до установ та закладів органів державної влади та місцевого самоврядування. Комплекс послуг, орієнтованих на потреби підлітків-споживачів наркотиків, можуть забезпечити центри денного перебування, що надають їх на основі анонімності й конфіденційності. Центри денного перебування займають свою нішу в системі соціальних послуг для дітей та молоді, забезпечуючи соціальний супровід, послуги з реабілітації від наркотичної залежності, ефективну переадресацію, соціально-педагогічну підтримку. Гнучка, орієнтована на потреби неповнолітніх концепція діяльності таких центрів сприяє формуванню у підлітків довіри та створює для них безпечний простір, надаючи широкі можливості для розробки та реалізації системи соціальної роботи зі зменшення шкоди від вживання наркотиків серед підлітків. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально апробовано систему соціальної роботи зі зменшення шкоди від вживання наркотиків серед підлітків у центрах денного перебування, витлумачену як сукупність різноаспектних складників (ціннісно-мотиваційний, суб'єкт-об'єктний, програмно-цільовий, моніторингово-оціночний, середовищний, організаційно-функціональний), що забезпечує отримання наркозалежними підлітками у центрах денного перебування спектру орієнтованих на потреби послуг, сприяє збереженню їх здоров'я та зменшенню ризиків поширення соціально небезпечних захворювань за рахунок стимулювання поступового особистісного зростання підлітка; визначено особливості соціальної роботи зі зменшення шкоди від вживання наркотиків серед неповнолітніх (орієнтація на врахування потреб підлітка, прозоре інформування про ризики щодо вживання наркотиків, застосування алгоритму перенаправлення між різними надавачами послуг, використання інтерактивних та он-лайн форм роботи, створення безпечного

середовища у місцях роботи з підлітками-споживачами наркотиків тощо).

2. The dissertation is devoted to the solution of the urgent problem of creating a system of social work for adolescents who use drugs in order to preserve their health on the basis of day centers. The relevance of addressing this topic is due to the significant spread of drug use practices among minors and the spread of other interrelated types of risky behaviors among adolescents. Based on the analysis of the legal framework and individual practical experience of working with adolescents who use drugs, it is established that a lack of the official recognition of the importance of the problem of narcotization among minors leads to a lack of objective information about the real picture of illicit drug use by adolescents. In turn, this slows down the development of programs and standards on the provision of necessary services for adolescents who use drugs, causing a lack of specialists competent in this field. It is also proved that in modern conditions the search of ways to solve the problem of drug addiction among adolescents should take place not only in the medical and psychological field, but also in terms of expanding the range of qualitative social and socio-pedagogical services that are based on the needs of minors. Nowadays it is important to introduce radically new approaches to solving the problem of narcotization among minors, which suggest, as opposed to coercive medical and legal measures against people who use drugs, application of soft practices of gradual change of worldview and values, empowerment, enrichment of social experience that reduce the impact of the negative consequences of their risky behavior. One of such approaches with the proven evidence of success in tackling the spread of HIV among people who use drugs is «harm reduction from the consequences of risky behavior». The study noted that the current needs of adolescents who use drugs to full access to social services aimed at harm reduction from drug use are basically not satisfied in Ukrainian society, as social services and medical institutions do not provide specific health preserving services to adolescents who have experience in drug use. More than five years of experience working in the day center give reasons to assert that adolescents themselves are not yet ready to turn to drug related harm reduction services into state institutions and establishments of local government. A package of services tailored to the needs of adolescents who use drugs can be provided by day centers operating on the basis of anonymity and confidentiality. The flexible, needs-oriented concept of such centers promotes building of trust among adolescents and creates a safe space for them, provides ample opportunities for the development and implementation of a system of social work on harm reduction from drug use among adolescents. Day centers occupy a niche in the system of social services for children and youth, providing social support, rehabilitation services from drug addiction, effective referral system, etc., which indicates the relevance of the problem raised in the study. The scientific novelty of the study is that for the first time it was theoretically substantiated, developed and experimentally tested the system of social work on harm reduction from drug use among adolescents in day centers. This system is interpreted as a set of different components (value and motivational; subject and objective; program-targeted, monitoring and evaluational, environmental, organizational and functional), which provides adolescents a range of needs-oriented services in day centers, helps to preserve their health and reduce risks by stimulating the gradual personal growth of adolescents. The features of social work on harm reduction from drug use among adolescents were determined (focus on taking into account the needs of adolescents, transparent information about the risks of drug use, the use of referral algorithms between different service providers, the use of interactive and online forms of work, creating a safe place to work with adolescent who use drugs etc.).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рассказова Ольга Ігорівна

2. Rasskazova Olha Igorivna

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лях Тетяна Леонідівна

2. Lyakh Tetiana L.

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравченко Оксана Олексіївна

2. Kravchenko Oksana O.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дмитренко Катерина Анатоліївна

2. Dmytrenko Kateryna A.

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Молчанюк Ольга Василівна

2. Molchaniuk Olha V.

Кваліфікація: д. пед. н., 13.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Чернецька Юлія Іванівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Чернецька Юлія Іванівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.